

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๑๐๒/๕๕๕๙

กระทรวงวัฒนธรรม

๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร

เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และการใช้มิติทางวัฒนธรรมสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศ : ผลการดำเนินงานกรณีถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ซิติประกอบการนำเสนอ จำนวน ๑ แผ่น
๓. เอกสารบทวิเคราะห์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และการใช้มิติทางวัฒนธรรมสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศ : ผลการดำเนินงานกรณีถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย พร้อมนำเสนอวิดิทัศน์มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ ๘/ ๒๕๖๑ ณ จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

กระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง พื้นที่เศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น พัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม พื้นที่พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยในภาคเหนือ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ให้ป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยเฉพาะส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมที่เน้นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วย เอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เพื่อพัฒนาสู่สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๑.๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับทราบกำหนดการจัดประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ ๘/ ๒๕๖๑ และตรวจราชการ ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้มีการลงพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (จังหวัดเชียงราย จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และจังหวัดพะเยา) และจัดการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ ในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดเชียงราย

๑.๑.๓ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น ปรากฏร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว ๒๐,๐๐๐ ปี มีเมืองโบราณเชียงแสนศูนย์กลางอาณาจักรล้านนาในยุคแรก และโบราณสถานที่สำคัญคู่บ้านคูเมือง อาทิ พระธาตุดอยตุง วัดพระธาตุดอยสุเทพ ศิลปกรรมท้องถิ่นล้านนาที่วัดภูมินทร์ พระตำหนักดอยตุงราชธานีเวศน์ รวมทั้งเทศกาล ประเพณีแบบล้านนาที่แสดงออกวิถีชีวิต ความเชื่อของชุมชนอันเป็นเอกลักษณ์ และกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย

๑.๒ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๒.๑ รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ โดยเฉพาะชายแดนสากลห้วยโก๋น ให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนทางการค้า การลงทุน ศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ไทย ลาว จีนผ่านถนนเส้น R3A

๑.๒.๒ กระทรวงวัฒนธรรมได้ดำเนินการตอบสนองนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนต่อยอดต้นทุนทางวัฒนธรรมดำเนินการขับเคลื่อนโครงการเมืองแห่งศิลปะใน ๓ เมืองที่มีอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่โดดเด่น ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดกระบี่ รวมทั้งพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อาทิ การอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน อนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าน่าน อนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานสำคัญอื่นๆ ในเขตจังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน พัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเทศกาลประเพณีท้องถิ่นเพื่อการสืบสานและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

๑.๒.๓ จากเหตุการณ์ทีมฟุตบอลเยาวชน พร้อมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมหมูป่าอะคาเดมีจำนวน ๑๓ คนประสบภัยติดอยู่ ณ ถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวง - ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และได้มีปฏิบัติการระดมความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมาก เป็นปรากฏการณ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่เผยแพร่สร้างความสนใจไปทั่วโลก ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อประเทศไทยทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ความร่วมมือ ความมีน้ำใจ เอื้ออาทร การรู้รักสามัคคี การบริหารจัดการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมทั้งการมีจิตอาสาและมิตรไมตรีจากต่างประเทศ นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสื่อสารสร้างสรรค์ กรณีถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย เพื่อประสานงาน อำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ รวมถึงคุ้มครองสิทธิ์ของผู้ประสบภัยและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และการใช้มิติทางวัฒนธรรมสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศ : ผลการดำเนินงานกรณีถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย พร้อมนำเสนอวิธีทัศน์มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่องที่เสนอ

กระทรวงวัฒนธรรมขอให้พิจารณานำเรื่องดังกล่าวกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดเชียงราย ในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

๔. สำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงวัฒนธรรมขอเรียนเสนอผลการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

๔.๑.๑ โครงการเชียงรายเมืองแห่งศิลปะ มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายศิลปินร่วมสมัยท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงาน โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายในจังหวัดเชียงราย จัดทำแผนปฏิบัติการและส่งเสริมเมืองเชียงรายในฐานะมีต้นทุนเดิม อาทิ ศิลปินแห่งชาติ ศิลปินพื้นบ้าน วัดร่องขุ่น บ้านดำ ชั่วศิลปะ หอศิลป์ต่างๆ มาพัฒนาต่อยอด และนำคณะทูตานุทูต ๒๔ ประเทศ สัญจรเมืองเชียงราย เชียงตุง เพื่อสร้างความเชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือด้านวัฒนธรรม เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทย โดยมีการประชาสัมพันธ์ในรายเดินทางประเทศ ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมได้เริ่มต้นจัดมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติระดับโลก ณ จังหวัดกระบี่ (Thailand Biennale, Krabi 2018)

/ซึ่งครั้งต่อไป...

ซึ่งครั้งต่อไปจะหมุนเวียนไปจัดที่จังหวัดนครราชสีมาในปี ๒๕๖๓ (ค.ศ. 2020) และจังหวัด เชียงรายในปี ๒๕๖๕ (ค.ศ. 2022) ต่อไป โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเตรียมความพร้อมและดำเนินงาน อาทิ โครงการถนนศิลปะ หมู่บ้านศิลปะ และส่งเสริมศิลปินสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ เช่น ประติมากรรมเพื่อจัดวาง จากท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวงเข้าสู่ตัวเมือง และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและ ทุกภาคส่วนในพื้นที่

๔.๑.๒ ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการสืบสานสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และสร้างรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นและความมั่งคั่งสู่ประเทศจากต้นทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้และการกินดีอยู่ดีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อาทิ ส่งเสริมตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม จำนวน ๑๒ แห่ง พัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ๑๓ แห่ง ยกย่องเทศกาลประเพณีเพื่อการสืบสานและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ๔๙ เทศกาล พัฒนาด้านไม้สำคัญของชาติ ภายใต้โครงการ “รุกข - มรดกของแผ่นดินได้ร่วมพระบารมี” ๖ ต้น ขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ๒๑ รายการ ส่งผลให้ผู้เดินทางมาเยือนเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕.๗๐๖ ล้านคนต่อปี สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่น้อยกว่า ๓๑,๑๘๗.๘๓ ล้านบาทต่อปี

๔.๒ การใช้มิติทางวัฒนธรรมสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศ: ผลการดำเนินงาน กรณี ถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย

๔.๒.๑ หลังจากนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสื่อสารสร้างสรรค์ กรณีถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ ๑) จัดทำจดหมายเหตุ โดยเบื้องต้นได้จัดพิมพ์หนังสือ “ประมวลภาพเหตุการณ์ ปฏิบัติการถ้ำหลวง : บันทึกวาระแห่งโลก” ฉบับภาษาไทย อังกฤษ และอักษรเบรลล์ ขณะนี้ต้นฉบับจดหมายเหตุฉบับสมบูรณ์แล้วเสร็จ อยู่ระหว่างตรวจสอบแก้ไขเพิ่มเติม โดยจะจัดพิมพ์เผยแพร่ ๓ ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ๒) จัดนิทรรศการปฏิบัติการถ้ำหลวง: วาระแห่งโลก ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน ผู้เข้าชม ๑๐๕,๒๙๘ คน โดยได้สัญจรไปจัดในส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ จังหวัด สงขลา ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และจังหวัดเชียงราย ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ ซึ่งจะพัฒนาเป็นนิทรรศการถาวรในพื้นที่ต่อไป ๓) จัดกิจกรรม ๑๓ ชีวิตหมู่ป่า พบสื่อมวลชน ๒ ครั้ง มีสื่อมวลชนไทยและต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรม ๑๐๐ องค์กร ๔) จัดกิจกรรม ๑๓ ชีวิตหมู่ป่า ขอบคุณชุมชนโลก ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐอาร์เจนตินา และสหรัฐอเมริกา โดยนักฟุตบอลและผู้ช่วย ผู้ฝึกสอนทีมหมู่ป่าอะคาเดมีได้เข้าร่วมพิธีเปิดงานมหกรรมกีฬาโอลิมปิกเยาวชนฤดูร้อน ตามคำเชิญของ ประธานกรรมการโอลิมปิกสากล ณ สาธารณรัฐอาร์เจนตินา และพบปะแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและกีฬากับ เยาวชนท้องถิ่น และคนไทยที่อาศัยอยู่ ณ สาธารณรัฐอาร์เจนตินา และสหรัฐอเมริกา ผู้ว่าราชการจังหวัด พะเยา ในฐานะผู้แทนทีมปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยฯ ได้รับรางวัล Asia Game Changer Awards ประจำปี ๒๐๑๘ จากสถาบัน Asia Society Association ในฐานะผู้สร้างแรงบันดาลใจให้คนทั่วโลก ณ นครนิวยอร์ก ๕) ดูแลคุ้มครองสิทธิ และให้คำปรึกษาการบริหารสิทธิประโยชน์ของผู้ประสบภัยและผู้เกี่ยวข้อง ในขณะนี้ ทั้ง ๑๓ คน ได้มีหนังสือแสดงเจตจำนงให้คณะกรรมการฯ ดูแล คุ้มครอง และสนับสนุนการบริหารสิทธิ ประโยชน์ต่างๆ

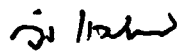
๔.๒.๒ กิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตสื่อภาพยนตร์ และสื่ออื่นๆ ขณะนี้มีผู้สนใจทั้งในและต่างประเทศ ๒๒ ราย และยังมีผู้เชิญ ๑๓ ชีวิตหมู่ป่า เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง ในและต่างประเทศ ๒๗ ราย โดยคณะกรรมการจะเปิดให้ยื่นข้อเสนอโครงการ ระหว่างวันที่ ๑๕-๓๐ พฤศจิกายนนี้ โดยเน้นการผลิตสื่อที่ตรงตามความจริง นำเสนอภาพลักษณ์และเกียรติภูมิที่ดีของประเทศไทย รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการบริหารสิทธิประโยชน์ของผู้ประสบภัยและผู้บริหารการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และการใช้มิติทางวัฒนธรรมสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศ: ผลการดำเนินงานกรณีถ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พร้อมนำเสนอวิดิทัศน์มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๖๗๘

โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๑๙